

KATILIMCI SORULARI

Ne tip sözlü tarih alt alanları veya janrı vardır?

Sözlü Tarihin bilimsel olduğunu söyleyebilir miyiz?

Birden fazla kişiyle aynı anda görüşülebilir mi?

Sözlü tarihçi görüşme yapacağı kişiye göre illa daha güçlü bir konumda mıdır?

Artık yaşamayan insanlarla veya daha önce yaşamış kuşaklarla ilgili sözlü tarih çalışması yapılabilir mi?

Yakın tarihle çok ilgiliyiz ama bu ilginin romantik bir karakteri de olabiliyor. Sözlü tarih buna hizmet ederek mi popülerleşecek sonunda?

Sözlü tarihçiyle görüşmeci, görüşmeyle onun çıktısı arasındaki dil sorununu nasıl çözeceğiz?

Bir sözlü tarihçi ne ölçüde objektif olabilir?

Sözlü tarihi mesela edebiyat, belgesel gibi diğer alanlardan ayıran nedir?

Anlatıların doğruluğundan nasıl emin olacağız?

Kurumsallaşma açısından şu anda akademik literatürdeki yazılı tarih ve sözlü tarih çalışmalarının oranı nedir?

Sözlü tarihin genel tarihe etkisi ne oldu? Neyi değiştirdi sözlü tarih?

Biz sözlü tarih yaparken kime karşı sorumluyuz?

Görüşmeyi yaptıktan sonra elimizdeki malzemeyi nasıl işleyebilir, hangi şekillerde kullanabiliriz?

Yazılı tarihin sözü olabildiğince az kullandığından bahsettik. Ama matbaa öncesi bir dönem ve bu tür yöntemle üretilmiş bir sürü tarihsel malzeme var, bunun sözlü tarihle ilişkisini nasıl kurarsınız?

Kişi görüşmeyi reddeder ya da malzemeyi kullanmamıza rıza göstermezse ne yapmalıyız?

Sözlü tarih resmi tarihin konu edinmediği insanların tarihi; ama kapitalizmde bir standartlaştırma söz konusu. Bu çatışma nereye gidecek?

Görüşme sürecinde anlatıya ne ölçüde ve nasıl müdahale etmeliyiz?

Görüşme sırasında not almalı mıyız?

Nasıl bir teknik ekipman seçmeliyiz?

Sözlü tarihin bireysellik ve toplumsallıkla ilişkisi nedir?

Sözlü Tarih eğitim sisteminde nasıl kullanılabilir?

Resmi tarih-gayri resmi tarih kutuplaşması içinde sözlü tarih kurtarıcı olarak görülüyor; bu, tehlikeli bir durum değil midir?

Sözlü tarihçinin konumu araştırmayı nasıl etkiler?

Kendimize yakın olan kişilerle görüşmeli miyiz?

Sözlü tarih görüşmeleri illa yaşlılarla mı yapılmalı?

Sansür ve otosansür konusunda ne düşünüyorsunuz?

Sözlü tarihi geçmişe yönelik bir anlatımdan çok bugünün etkilerini, toplumsal şartlanmalarını araştıran bir yöntem mi?

Bir kurum tarihi araştırması yapmayı düşünüyorum. Kaç kişiyle görüşmeliyim, bir sayı sınırı koymalı mıyım?

Arşivler bildiğimiz büyük hadiselerle bakıyor, bilmediğimiz nice küçük, tarihten silinmiş olayı dışlıyor. Dolayısıyla sözlü tarihin önündeki en büyük engel olduğu söylenebilir mi?

Siyasi konularda sözlü tarih çalışması yaparken bazı sorular sıkıntı yaratabiliyor. Örneğin 12 Eylül konusunda çalışma yaptığımızda, o dönemin olayları içinde bulunan insan silah da kullanmıştır, belki bir adam da öldürmüştür. Bu malzemeyi nasıl kullanacağız?

Yaptığımız çalışmaları güvenip nereye teslim edebiliriz? Bu konuda arşivleme yapan kurumlar ile hem analizi yapılmış, tamamlanmış çalışmalarımızı, hem de görüşme kayıtlarımızı teslim edebileceğimiz yerler var mı?

Yatılı bölge okullarıyla ilgili bir çalışma düşünüyoruz. Türkiye’de yatılı bölge okulları 1960’lardan itibaren başlıyor. Bu çalışmayı bölgesel mi, yoksa tarihsel dönemlere ayırarak mı yapmalıyız?

Bir görüşme esnasında argo ifadeler çıktı, bunları transkripsiyona döktük. Aslına sadık kalıp hepsine yer verecek miyiz?

Fotoğrafa ya da belgesel filmlere telif ücreti ödeyerek kullanım hakkı satın alınabiliyor çalışmacı tarafından. Metin veya ses kaydı için bu nasıl mümkün olabilir?

Siyasi çalışmalarda görüştüğümüz insanların kendilerine göre bir ifadesi var; siyasi kronolojiyle karşılaştırıyorlar anlattıklarını. Bunu nasıl kıracağız?

Transkripsiyon sözlü tarih midir, kitaplaşırsa nasıl olur?

Birisi öldüyse onunla ilgili malzeme nasıl kullanılmalı?

Köylülerle ilgili neler söyleyebilirsiniz?

Korku ve din değiştirme mülakatları yapılırken kişinin psikolojisi daha büyük rol oynamaz mı? Mülakattaki kişi gerçeklere psikolojisini de katarsa bu bir problem yaratır mı?

Folklorik bir çalışma için sözlü tarih yöntemi kullanılabilir mi?

Görüşmeyi görüşmeciyle ortak bir kimliği taşıyan birisinin mi, dışarıdan birisinin yapması mı daha doğru?

Gençlerin sözlü tarih eğitimi almasının ve görüşmeler yapmasının olası sakıncaları nelerdir?

Yaşlılarla görüşme yaptığımız zaman hatırlama gücü çökmeleri, yanlış hatırlamaları söz konusu değil mi?

Transkripsiyon yaparken dilbilim sembolleri kullanmalı mıyız?

Biz köylülerle tarım kültürünü çalışıyoruz. Yok olmak üzere olan el sanatları, bakırcılık, keçecilik gibi konular üzerinde yapılacak bir çalışma sözlü tarihe girer mi, yoksa başka bir ismi mi var?

Görüşme sırasında görsel çekim yapan kişi çekilmeli mi?

Görsel malzeme olarak aile fotoğrafları kullanılabilir mi?

Bizimle görüşme yapmayı kabul insanlara karşılığında ne verebiliriz?

Ses kayıt cihazında marka olarak hangisini tercih etmeliyiz?

Transkripsiyon yapmanın kolay bir yolu var mı?

Örneğin mahalle çalışması yapıyorsak görüşmeciyle mahallede dolaşarak kayıt yapabilir miyiz?

Görüşme sırasında birtakım nesnelere görüşmeciye gösterip bunlar üzerinden konuşulabilir mi?

Dışarıda yapılan görüşmede dışarıdan gelen referansları da transkripsiyona aktarmak gerekir mi? Mesela haritada “Şurası” diyor kişi, oranın neresi olduğu haritada görünüyor ama sese aktaramıyoruz.

Çeviri yaparken çevirmen kullanabilir miyiz?

Görüşme öncesinde araştırmanın tam olarak neye odaklandığını açıkça söylemeli miyiz?

Sözlü tarih görüşmesinden hareketle bir performans, oyun tasarlanabilir mi?

Aile tarihi konusunda bilgiye nasıl erişilir?

Ekonomi ve iş yeriyle ilgili çalışma yapıyorsak, işyeri görüşme mekânı olabilir mi?

Öncelikli sorumluluğumuzun anlatıcıya yönelik olduğundan söz ettik. Ama öyle bir şey söyledi ki mesela, bize ulusal bir suikastin seceresini veriyor ve olayı çözümlenmeye götürebilir. Bu durumda ne yapacağız?

Sözlü tarih bilgisi bilimsel bilgi ise eğer, geri dönüp sınanabilir. Arşivlemenin şu andaki sorunlarını anlattık. Kimi sözlü tarihçilerin “Başkası benim bilgilerimi kullanamaz” dediğini söylediniz. O zaman, O büyük kitle literatüre dönüp nasıl kontrol edilecek o kişinin söylediklerini?

Bir konu üzerinde birkaç farklı kişiyle görüşmek mi, yoksa bir konuyu bir kişiyle mesela beş defa görüşmek mi uygun? Mesela mekânsal gelişim tarihiyle ilgili belli sorularımız var ve bu soruları kırk ayrı kişiye soruyor, hepsiyle birer defa görüşme yapıyoruz...